

VIII. ÉVFOLYAM.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

1914. 30. szám.

Budapest, július 26.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja
a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv
szerkesztő bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre — — 12 korona

Félévre — — — 6 korona

Negyedévre — — 3 korona

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

A csendőrtisztek bűnügyi kiképzéséről.*

Írta: Kármán Elemér dr. kir. járásbíró.

Alig vonhatja ma már valaki kétségbe azt, hogy a csendőrség, a mellett, hogy a katonai fegyverjognak a rendészet körében egyedüli hivatott alkalmazója és a részére kijelölt területeken a közbiztonsági szolgálat ellátására hivatott intézmény, egyuttal a büntető igazságszolgáltatásnak is szerves része. Előbb utóbb a bűnvádi perrendtartás reformmozgalmainak be kell látniok és tételes törvényben is keresztül kell vinniök azt az alapvet, hogy az eljárás súlypontja az előzetes eljáráson van és be fog következni előbb-utóbb a visszahatása is annak a túlzott és egynémely német theoretikus (Zucker, Mittermaier) által minden gyakorlati érzék nélkül felállított álláspontnak, a mely szerint a bűnperben mindent a főtárgyalásnak kell fenntartani, mindent a főtárgyaláson kell kihámozni és megállapítani. Az előzetes eljárás e nagyobb fontosságának felismerésével lépést tart azon közegek kiképzésének a kérdése is, a melyek az előzetes eljárás lefolytatásával foglalkoznak. Mert nem a garantionalis jogszabályok tömegének felállítására a tényállás helyes felderítésének és a polgári szabadság megóvásának legnagyobb biztosítéka, hanem az előzetes eljárás lefolytatására hivatott közegek szakszerű és öntudatos kiképzése. Öntudatos, — különös nyomatékkal kell leírunk ezt a szót, mert éppen nem mindegy az, ha miként az ma történik, a csendőr vagy a detektív a büntettesekkel való foglalkozás és a velük való érintkezés közben bizonyos sajátágnakat megismeri és eltulajdonítja és azt azután ösztönszerűleg alkalmazza akkor, a midőn az ellenük való küzdelemben fellép, és egész más az, ha ő ezt azzal a tudattal teszi, hogy a bűnvádi eljárás számára, a megtartandó főtárgyaláson leendő felhasználás végett, ott felhasználható alakban gyűjti össze az adatait. A csendőrségi oktatás terén a legénységet illetően korszakos intézmény létesítettett Nagyváradon az országos csendőriskola felállításával. Ez az intézmény a legtágabb mederben öleli fel a csendőrség nyomozási ismeretének az oktatását is.

* Ez a cikk, úgy mint minden egyéb cikk is, csak az író magánvéleményeként tekintendő.

Ezzel a kérdéssel azonban a büntető igazságszolgáltatás érdekében meg kell oldani a csendőrtiszti kiképzés kérdését is, a melyre e néhány sorban a figyelmet felhívni szándékozunk.

Nagyon kevesen bírnak arról kellő fogalommal, hogy a mi viszonyaink között a csendőrség tisztjei mily rengeteg nehéz és bonyolult feladatokkal állnak szemben. A csendőrtiszt katoná, ez kétségtelen és egy katonai intézmény alosztályának élén áll. E mellett azonban az összes szabályok arra utalnak, hogy folytonosan és folyvást ellenőrzésével és nevelésével kell foglalkoznia oly közegeknek, a kik egyuttal közbiztonsági és mint arra utaltunk, bűnügy-igazságszolgáltatási szolgálatot is teljesítenek. Minden egyes utasítás, a mely a csendőrtisztekre vonatkozik, arra utal, hogy annak a tisztnek egész életét folytonosan oktatással kell tölteni, és az utasításoknak megfelelően megtartott szemlék is voltaképp nem egyebek, mint az őrsőkön tartott formális vizsgák. E mellett, hogy a mi szempontunkat is tekintjük, a csendőrtisztől várja a nyomozó csendőr az irányítást és utasítást minden nyomozás alkalmával is. Mert igaz ugyan, hogy ő a jelentését a kir. ügyésznek teszi meg, de jelentését felül kell vizsgálni a szakaszparancsnoknak és őt a netáni hiányokra, mulasztásokra felvilágosítani. Ennek ugyan az egyes ügyekben nagyon kevés a látszata a nyilvánosság előtt, mert annak sehol aktaszerű nyoma nincs és így nemcsak a jogkereső közönség, de maga a bűnügyi gyakorlattal foglalkozó bírói személyek sem bírnak arról fogalommal, hogy a hivatását betöltő csendőrtiszt mindig ellenőrzi és vezeti a nyomozó csendőrt és oktatva bírálja munkáját. De sok és régi tapasztalataim alapján mondhatom, hogy a csendőrsők jóra való munkáján mindig meglátszik az illető szakaszparancsnok képzettségének és gondosságának a jele, és mi, a bűnügyi igazságszolgáltatás bírói közegei sokszor nem is sejtjük, hogy a jóra való csendőri munka mögött egy-egy tisztnek mily fáradságos munkássága rejlik.

Mérhetetlen már most azoknak a szabályoknak a tömege, a melyeket a csendőrtisztnek tudnia kell, hogy ő maga is taníthasson. Jogász ember előtt ezt felesleges részletezni, de mégis rá kell mutatni arra, hogy a csend-

Hegedűt, harmonikát, tárogatót, és a többi hangszereket általánosan elismert legjobb gyártm. szállít.

MAGYARORSZÁG LEGNAGYOBB HANGSZERGYÁRA

STOWASSER J.

cs. és kir. udvari és hadsereg szállító, a Rákóczi-Tárogató feltalálója, Budapest, II., Lánchíd utca 5. — Gyára: Öntőház utca 3. — Régi hangszerek javítása, vétele és becserélése. — Árjegyzék minden hangszer fölött külön kúldatik.

őrségnek és így tisztjeinek is korántsem elegendő a jogszabályok ismerete, hanem a kriminalisztika, a büntetések ismerete, a lélektani megfigyelések nagy és alig művelt területein is biztosan kell mozogni a legénységét oktatni.* Ezzel szemben egy rövid félévre terjedő tanfolyam és egy igen rövid, az őrsön teljesített gyakorlati kiképzésen kívül a csendőrség tisztjei teljesen a magános önképzésre vannak utalva. Ez az önképzés a vidéken szerzetesét elszórva lévő csendőrtiszti karra nézve rendkívül nagy feladatokat ró és rendkívüli nagy dicsőrete ennek a karnak, hogy ily kevés kötelező előképzés és ily nehéz viszonyok között hosszú évek küzdelmei után az intézményt a mai nivóra emelte és ezen a nivón ma is sikeresen fenntartja.

Az igazságszolgáltatás feladatai napról-napra nehezebbek lesznek és ép így bonyolódhatnak a közrendészet és közbiztonság feladatai is. Fentebb utaltunk rá, hogy mihamarabb a bűnügyi igazságszolgáltatás egész épülete a nyomozáson fog alapulni és ép így bizonyos az is, hogy a rendészet terén hazánkban közelebről nagy és korszakos szervezésnek nézünk eléje, a melyet még a felállítandó állami rendőrség sem fog soha a csendőrség közreműködése nélkül jól megoldhatni.

Elengedhetetlen kellék tehát, hogy a csendőrség tisztjeinek megfelelő kiképzéséről gondoskodni kellene.

Ha szabad e helyütt nekünk, mint a kiknek elsősorban érdekünkben áll, véleményt nyilvánítani, úgy azt hisszük, hogy ez másképen nem képzelhető, mint hogy az szoros kapcsolatban történjék magával az igazságszolgáltatással és illetve a közigazgatással. Az igazságszolgáltatás és a közigazgatás gyakorlati tanulmányozása alapján kell a csendőrtiszti sarjadéknak megtudnia azt, hogy mire van szüksége a polgári intézményeknek a csendőrség szolgálatában. Csak akkor fogja a kezdő csendőrtiszt helyesen elbírálni tudni, hogy jó-e az a nyomozás, hogy megfelelő-e a jelentés és tényvázlat, a melyeket neki ma is felülbírálni kell, ha megpróbálta azt a sokszor keserves munkát, a melyet mi bírák és ügyészek végezünk akkor, a midőn egy-egy csendőri jelentés alapján tartunk tárgyalást, vagy dolgozunk fel egy-egy jelentés alapján nyomozást. Ugyanígy lesz ez a közigazgatás, illetőleg a közrendészet terén. A kiképzés ilyen módjára példa kínálkozik a hadbírák kiképzésénél, a kik a kir. bíróságoknál és a kir. ügyészségeknél folytatják le gyakorlati szolgálatukat s pedig mint azt az eredmények mutatják, kiváló sikerrel és magukra

* Hogy ez iránt a csendőrtiszti karnak érzelme van, arra csak azt lehet szabad megemlítenem, hogy a csendőrtisztek szerkesztésében megjelenő «Csendőrségi Lapok» volt eddig hazánkban az egyedüli szaklap, a mely állandóan foglalkozik kriminalisztikai kérdésekkel és készségesen tárta fel hasábjait ilyen irányú dolgozatoknak.

nézve értékes tanulságokkal. A készülő csendőrtiszteknek ép úgy, mint a hadbíráknak, huzamosabb időt kellene tölteniök bírósági gyakorlaton a ügyiratok feldolgozásával, valamint főtárgyalásokon jegyzőkönyvvezetéssel foglalkozniok, s különösen az ügyvitelt tanulmányozniok, annál inkább is, mert nagy hiánynak kell tartanunk, hogy újabban a csendőrség tisztjei a nyomozásban aktív részt már nem vehetnek, a mivel ezelőtt jeles szolgálatot tettek az igazságszolgáltatásnak.

Teljesen közömbös e tekintetben az, hogy a csendőrtiszti sarjadék kiből került ki. A fő az, hogy az elméleti kiképzésen felül a csendőrtisztek mód és alkalom nyújtassék a bírói és ügyészi gyakorlat alapos megismerésére.

Igen természetes, hogy az elméleti kiképzés sem szorítkozhatik rövid tanfolyamra, hanem szükséges, hogy a csendőrtiszteknek alkalom nyújtassék a büntetőjog és eljárás, valamint a közigazgatás alaptanaival az egyetemen való megismerkedésre; e nélkül ugyanis a bírósági gyakorlat eredmény nélkül telne el. Ép ily elengedhetetlen kellék, hogy időközönként továbbképzés céljából mód nyújtassék a gyakorlat jelesebb férfai által gyakorlati kérdésekről tartandó előadások meghallgatására, mint a hogy Ausztriában évekkal ezelőtt Hans Gross tartott tanfolyamot a csendőrtisztek részére.

Nem kételkedünk, hogy illetékes helyen a kérdés helyesen fog megoldatni, de nem tartottuk feleslegesnek e lapokon annak a kiemelését, hogy a bűnügyi gyakorlat emberei a maguk részéről elsőrendű szükségletnek tartják, hogy a csendőrségben és elsősorban ennek vezérlő tisztjeiben a bűnügyi gyakorlat terén mindenkor segítő társaikra találjanak.

Még néhány szó az illavai fegyházzól.

Irtó: (—bó).

A mi titokzatos, az vonz. És kell-e titokzatosabb valami, mint egy fegyház? A börtönök belső élete, azok hirhedt lakói, mindig izgató témája a becsületos embereknek. A tisztességes, békés társadalom értbetű és indokolt kíváncsisággal tekint fel mindig azokra az épületekre, a melyek áthatolhatatlan falaikkal körülveszik az emberiség elátkozottjainak légióit és megvédi őt a pokol fajzatainak veszélyes támadásaitól.

E lapok 18-ik számában ismerttettem már a 650 fegyenc befogadására alkalmas illavai fegyház belső berendezését, most csak annak legrégibb és nevezetesebb lakóiról óhajtok beszámolni, kitérve azok elítéltesének okaira is.

Kriminalisztikus szempontból talán nem lesz érdektelen tudni, hogy hát milyen bünt elkövetett emberek is azok a hirhedt illavai fegyenczek?

Ha fáj a feje ne tévózzék, hanem **Beretvás-pastillát** mely 10 perc alatt a legmakacsabb migraint és fejfájást elmulasztja. — Ára K 1.20. — Kapható minden gyógyszertárban. Készíti Beretvás Tamás gyógyszerész Kispesten. Orvosok által ajánlva. Három doboznál ingy. postai szállítással.

A fegyház nosztora, 33 év óta lakója: Hoszter Fülöp. 1881. évi október hó 22-én egy csendes estén behatolt Gold Gáspár várpalotai lakos házába s ott a ház urát és nejét szobáról-szobára üzve, pénzük előadására kényszerítette. A rablás után Gold Gáspár fejét a kezében volt fejszével kettéhasította és annak nejét szintén összevagdalta, de iszonyatos sebeiből az asszony felépült.

A vértzagolt haramia nem kegyelmezett rettentő büne szentanuinak sem. Agyonverte Gold Julusát, a magával tehetetlen 90 éves Gold Mózeset, Kajusz Marcsa cselédét és a bölcsőben csendesen gögicselő másfél éves Gold Ferikét is.

A csendes társ e mézszárlás alatt kint őrt állt, kivel Hoszter még három családtagot súlyosan megsebesített, aztán az éj sötétében eltűntek. Az országuton egy hid alatt történt az osztozkodás. De a társra rosszul ütött ki, mert Hoszter az elégületlen és veszekedő czimborát egy jól irányított késszurással örökre elnémitotta.

Hoszter halálra ítéltetett. De a Curia ezen ítéletét, mivel Hoszter bünetét nem ismerte be (ma is tagadja), életfogytig tartó fegyházra változtatta.

Ma a legjámborabb emberek egyike. A fegyház első szakácsa.

Hoszter után rangban következik: Tóth Sámuel. Több mint 30 éve eszi már a rabok kenyerét.

1884 április 19-én éjjel a «Nesze» csárdába egy ember bekopogtatott. Klein József korcsmáros az ablakon kinézve, kinn a szakadó, fagyos esőben a zörgető emberben régi ismerősét: Tóth Sámuelét ismerte fel, kit, hogy a zimankós idő elől neki menedéket nyujtson, az ivóba behocsátott.

Tóth bort rendelt. A harmadik félliternél, midőn a korcsmáros háttal állva feléje, a hordóból a bort eresztette, Tóth a szüre alól előrántott fejszével Kleint úgy vágta fejbe, hogy az tüstént szörnyethalt.

A korcsmáros neje és leánya a támadt zajra álmukból felriadva, az ivóba kifutottak, hol borzadva gyökereket vert lábuk a férj, illetőleg az apa véres teteme mellett.

A vértől csepögő fejszével azonban Tóth kiüzte őket a szobába, hol pénzük előadására kényszerítette azokat. A pénzt magához véve, Tóth eltávozott. A nők pedig kis idő múlva egy ingben és mezitláb a közeli községbe futottak, hol a történeteket elmesélve, az üldözők a gyilkost csakhamar el is fogták.

Tóth fejére halál lett kimondva, de a Curia kegyelme azt életfogytig tartó fegyházra változtatta.

Az öreg Tóth ma házi munkával foglalkozik. De igen rossz, konok magaviselete miatt már 13-szor volt alkalma az elzárás, lábbilincs, karperecz, kurtavas és lolánczolás nem éppen kellemes örömeiben részesülni.

Május 3-ikán mult 29 éve, hogy Karanov Ráda mögött bezárultak a fegyház kapui.

Karanov 1885. év január havában Kuszity Pája mokriini lakos korcsmájában a kártyázás örömeinek adózott. A szerencse istenasszonya azonban nem kedvezett neki, mert még a kihizétől: Adekor Kurmantól kölesönként 10 forintot is elvesztette. Erre Karanov a kártyázással felhagyott és hitelezőjét magához hívta, ezzel déli 12 órakor lakása felé el is indult, hogy majd a kölesönt ott-hon megadja. De Karanov hazáig sem várt. Egy kertben a nála volt disznóölő késsel Adekor torkát átmetesztette és annak pénztárczájából még egy kis kölesönt folyósított magának.

Az ítélet halálra szolt. A Curia azt életfogytig tartó fegyházra változtatta.

A bűnös kártyás, korára tekintettel, jelenleg a fegyház körül tesz-vesz és csendes megadással türi sorsát.

Turcsogi Káló József a fegyház hős falai között 27-ik évét tölti már.

1888 január 6-án este dupla esővü puskájával nyúlászni indult. De a szerencse nem kedvezvén, hideg is volt, gémberedett tagjait a «szóbbáti» csárda csendes ivójában igyekezett felmelengetni. Az élvezett pálinkától álom jött szeméire és Juhász Mórincz korcsmáros biztatására ledült a búbos kemenceze melletti padkára, hol csakhamar mély álomba is merült. A csárdásgazda is lefeküdt feleségével együtt Turcsoginak tett azon ígérettel, hogy hajnalban majd elvezeti őt olyan helyre, hol bőségesen akad tapsifüles a jó duplacsővü elé.

A csárdás és Turcsogi hajnalban azúrt kápvá magukra nyúllesre el is indultak. De a vadászoknak már ekkor nem az izletes nyúlpecsenyére, hanem a korcsmáros duzzadtnak látott tárczájára vásott a foga. A hóban való esörtetés közben Turcsogi az elől baktató Juhász hátába puskája mindkét lövedékét bele is eresztette, mitől az arezra bukott és rögtön meg is halt. Turcsogi pedig visszament a csárdába, hol az asszonytól 60 forintnyi pénzét elrabolta. A megrémült Juhászné közben a gyertyát elfujta és a sötétben kiiramodott az ivóból az udvarra, hol egy szalmakazalba beásta magát. Az őt halálra kereső, de fel nem lelő gyilkos egy-két deczi palinka felhajtása után aztán szépen elbullagott.

Az ítélet kötélre szolt, de kegyelemből életfogytig tartó fegyházra változtatott.

Az egykori nimród jelenben favágással tölti idejét s panaszra sobasem ad okot.

Kortársa ez előbbinek Maurer János, kinek kezeihez már csendőrvér is tapad.

1888. évi február hó elején két társával már négy-szer kísérelte meg a Nagysajórol Pajakra közlekedő postakocsi kirablását, de a kíséző csendőr ébersége tervüket mindig meghiúsította, míg végre ötödször mégis sikerült az nekik.

Február hó 15-ikén havas szélviharban két szán igyekezett Pajak felé a hegyes-völgyes országuton. A leg-

BUTOR

késspénzről v. részletfizetésre legjutányosabb áron
EHRENTREU ÉS FUCHS TESTVÉREKNÉL
 BUDAPEST, VI., TEREZ-KÖRÜT 8. SZ.
 Képes árjegyzék ingyen. :: Telefon 88-59.

BUTOR

magasabb kaptatóhoz érve, a két szán utasai leesztáltak, csak a csendőr maradt a postaszánon. A csipős szél okozta kellemtelenségeket a három idegen utas élezelődésekkel igyekezett, különösen a csendőrrel elfeledtetni. A midőn a hogy tetejére felértek, az elől haladó postaszánon derős kedélyvel ülő és mitsem sejtő csendőrt Maurer bába lötte, a másikkal pedig fejszékkel támadt a kocsisra, az azonban, sebek árán ugyan, de mégis elmenekült. Azután a már félig holt csendőrt a szánról lehúzták, szuronyos puskájával össze-vissza szurkálták, a postaládát szánjukra tették és a tott szinhegyéről elvágatták.

Az egyben értelmi szerzőként is szereplő Maurer halálra ítéltetett, de kegyelemből örökös rabságra lett az ítélet átváltoztatva.

Jelenben ő varrja a legjobb nadrágokat a fegyházban és a jó rabok mintaképe.

A fegyházban jártamkor, ellentétben az ősrabokkal, az intézetnek csak 1913 június hó 1-je óta Lukó Miklós Flóra és Dávid Tódor, kik Tisztásfalván Dávid Mihályt puskalövésekkel orozva megölték. Ezért mindkettő halálra ítéltetett, de az ítélet életfogytig tartó fegyházra változtatott.

Jelenben még magánzárkákban vannak és a saiparhoz vannak beosztva.

Ezekon kívül még az 533 fegyenc között, 97 fegyenc van, mint életfogytig elítelt, a fegyházban, kik közül 15 szintén halálra lett megelőzőleg ítélve, de a királyi kegyelem meghagyta bűnös életüket. Ezek közül, a visszaeső bűnösöket kivéve, a 15 övi kifogástalan magaviseletet tanúsítóknak reményük lehet királyi kegyelem útján a kiszabadulásra. De ritka ember az, a ki kitartja itt a 15 évet.

A halálozás 30—35%-a nem ígér hosszú életet a fegyenczeknek, hozzá még az elhaltak 85—90%-a a tudóvász áldozata.

A Hosszter és megnevezett társai féle alakok a közönséges életben is kivételes lények.

A fegyház intelligenciáját többek közül Prokop Géza és Parumba Kornél volt községi jegyzők, Fekete Vilmos és Nádasky Szilárd gyógyszerészek képviselik.

Prokop Gyetván elkövetett anyagyilkosságért 12 évi, Parumba pedig Nagybárodon manipulált folytatólagos hivatali sikkasztás, köz- és magánokirathamisításért öt évi fegyházra lett elítélve. Mindkettő a fegyház iródjában dolgozik. Ugyanott szorgoskodik Fekete is, ki Klein Réza kéjpadnek 1910. évben Budapesten ciankáliával történt megmérgezése és ékszerainak elrablásáért 15 évi fegyházat kapott. Mig a kétrendbeli erőszakos nemű közsülésért három évi fegyházra ítelt Nádasky már a famunkával kénytelen beérni.

Persze a fegyházban embert embertől megkülönböz-

tetni nem lehet. A fegyház minden fegyenczre kötelező rendje, annak jellegzetes egyenruhája, elsimítja a rabok között előforduló értelmi és más ellentéteket.

A mai modern fegyházak rendelkezése nem annyira a bűnhődést, mint inkább az eltövelenedett egyének javítását, az állam még hasznos polgáruivá való növelését célozza. A fegyházak hitre, becsületre és munkára nevelő, a meg nem becsült, de azt folyton visszavágyó szabad életre előkészítő hatása kétségtelen is. De vajjon a fegyházak ez ideális célja megteremti általában a kívánt eredményt? Bizony a legtöbb esetben nem, mert akárhány kiszabadult fegyenc 1—2 hónap múlva ott folytatja, hol elhagyta. De hát ebben nagy része van a ritkán feloldó és nehezen becsúzó társadalomnak is!

Az emberiség óslakhelye.

A mint egy jövőbeni élet boldogságáról és reményeiről minden népnél találunk bizonyos bitkört, mely őket a napi élet sanyarúságai közt vigasztalja és egy jobb, eszményi létet kecsegteti, úgy egy letűnt aranykor bagyományairól is mindeniknél élnek vallások és mythikus képzetek, melyek az emberiség idylli állapotait festik egy régibb, mesés korban. Különösen a kelet népeinél, az árjáknál, szemitáknál és turániaknál találunk hasonlóságokat mutatnak egymáshoz, hogy szinte kénytelenek vagyunk föltenni, mikép e mondák mindannyian egy közös forrásból vették eredetüket, mely a nyelvek és népek egységére mutat egy távoli múltban, vagy pedig legalább is oly súrt és élénk érintkezés kellett hogy fennálljon emez ősidőkben Ázsia különböző népei között, mely még a vallások hiedelmek világában is érintkező pontokat eredményezett.

Az elmúlt és a jövő paradicsomról szóló mondák azonban annyiban már eleve eltérnek egymástól, hogy míg ezek csak merőben a költői fantázia szüleményei a halhatatlanság meggyökeresített bitére támaszkodva, addig amazoknak mindig bizonyos tényleges, bár elmosódó történeti háttérük is van. Szájhagyományok, mit apáról-fiúra adnak s melyek az emberi lélek benső és örök ösztönéhez képest mindig egy letűnt jobb korról regélnek, mikor még az ősi más és szebb, terméke-

Valódi tajtékpipák, szipkák

valamint az összes dohányzó-eszközök legjobb minőségben és legolcsóbban kaphatók

SCHWARTZ FÜLÖP UTÓDÁNÁL,

Szegeden, Kárász-utca 8. — Alapítva 1860-ban.

Csendőrség részére előnyös részletfizetéssel kedvezmény! Kívánatra képes úrjegyzőkkal valamint őrszűnek választókkal szolgál.

Szerajevói képek a merénylet után. — 1—3. Utczai képek a rombolás után. — 4. Egy papirkereskedős árni az utcán.

nyebb és költőibb vidéken laktak. Nem egyéb ez, mint a népvándorlás megannyi történeti emléke, élő átöröklése azon tudatnak, hogy minden nép valamely távoli vidékről vándorolt be oda, hol jelenleg él.

A genezisnek óteamentomi legendáját mindenki ismeri, hogyan teremtett isten egy édenkertet, s mint helyezte belé Ádámot, és az élet, meg a tudás két fáját, melyek közül megtiltotta, hogy emehhez nyuljon. De Ádám Éva ösztönzésére figyelmen kívül hagyta isten parancsát, beleharapott a tudás fájának gyümölcsébe, a mire aztán Jehova kiűzte őt a paradicsomból, hogy homloka izzadságával mívelje a földet. A paradicsom bejárata elé pedig két lángoló kardú kherubot állított. A zsidók szintén távol keleten keresték elvesztett paradicsomukat s úgy képzelték azt, mint termékeny talajú s hatalmas folyókkal átszelt pompás kertet.

A zsidókon kívül egy keleti népnél sem tartotta fenn magát oly hiven a paradicsomi lakhelyről szóló monda, mint az irániaknál, kiknek idevonatkozó fogalmait összehasonlítás alapjával vehetjük fel a többi szomszédnépek legendái közt. Közép-Ázsia fenlápályain, a Himalája, Karakorum, Küenlün, Hinduku hegylánczok hatalmas elágazásai közepettes fekszik a Pamir, vagy mint az ott tanyázó nomád kirgizek nevezik, a Bam-i-dunya — a világ fedele. Ennek verőfényes magaslatain és mély torkolatai közt kellett hogy feküdjék az iráni hagyományok szerint az Ariana vaidzsa nevű nép őshazája és ama boldog édeni hon, melynek böse, Jima (sugárzó) regés király, még ma is Dsemsid név alatt ismeretes a perzsa mesékben. Ha az Avesta egyik dalában erről a királyról olvassuk, hogy birodalmában nem száradt ki soha a víz, nem fogyott ki soha az étel, hogy nem volt sem hideg, sem meleg, sem aggkor, sem balál, kinek ne jutnának eszébe rögtön Ovidius és Hesiodus festésesez aranykorlzakról, midőn az emberek is mégis az istenekhez hasonlóan, gond és kín nélkül éltek?

Jima birodalma az Ariana vaidzsa, melyet az áldott Datja, Samarkand és Bokhara folyójajszel át, és a szent Ardvi, az Oxus öntöz. Itt elent meg az istenek királya, Ormuzd, Jima előtt, és mint Jehova Noénak, neki is tudtul adta az özönvíz bekövetkezését, mely a bűnös emberiséget el fogja söpörni a föld színéről. Hanem Jima nemsokára megkedvelte a hazugságot s így elfordult istentől, mire aztán ő is elvesztette minden fényét, hatalmát és boldogságát s az iráni emberiség kénytelen volt odahagyni Ariana vaidzsát s nyugatibb vidékekre költözni.

Jima birodalma a magas Hara-hegység legkinyulóbb csúcsán, a Hukarján feküdt. Hara elnevezés alatt a Zend-Aveszta az egész keleti hegységet érti, s a Hukarjából ered az irániak szent folyója, az Ardvi, vagy Oxus. Mivel pedig e folyó a Pamir tavaiból veszi eredetét, tehát a Hukarja alatt csak a Pamir érthető. A Harán Mithrának, a napistennek is pompás oszlopos palotája van, hol nincs se hideg, se hőség, sem nyomor, sem betegség, sem halál, sem öregség. E felfogás magyarázatához elég alapot szolgáltat annak tudása, hogy az Ardvi forrásnál az iráni monda szerint egy csodátévő fa, a fehér Hauma terem, mely halhatatlanná teszi az embert s ép azért ültették az istenek s megközelíthetetlen vidékekre. Van egy növény is itt, a «mindenség magja», mely minden növénynek csiráját magában hordja, s ha tavasszal meleg eső hull alá, mindezt magával sodorja és buja, zöld tenyészetté fejti ki.

Felötlő a hasonlatosság tehát a héber és az iráni monda közt. Mindkettő az emberiség ártatlanságával hozza kapcsolatba a paradicsomi állapotot, mindkettőben a bűn változtatja meg az előbbi helyzetet, mindkettő keletre teszi az emberiség őslakhelyét, mindkettőben az élet fája játsza a főszerepet s ha az irániak paradicsomjokat az Oxus, mint leghatalmasabb folyójuk forrásainál keresik, úgy ez eszünkbe juttatja a biblia megfelelő helyét a Gihon, Pison, Hiddekel és Frát négy nagy folyójáról, melyek az éden kertjében támadnak s minden földet körül folynak. Csak hogy az irániak, mint a kelethez közelebb lakó nép, világosabb fogalmakkal bírnak azokról az állapotokról, melyek a szemitéknél már alaktalanul mosódnak el.

De Elő-Ázsiának még egy harmadik nagy népcsoportja, a turáni is, valószínűleg szintén ama közös forrásból merítette az elvesztett paradicsomról szóló mondat, mint az árja és a szemita. Az Amu és Sir tájékán nomád módra élő törökök közt szintén oly monda van forgalomban, mely az emberiség bölcsőjét ugyanazon hegycsoport vidékére teszi, hol az Ariana vaidzsa feküdt, itt éltek égis nyuló hegyek közt, a Thiansán völgyében, s a hegyek tele voltak drága érzekkel, de egy hatalmas tűz megolvasztotta azokat, s utat nyitott a hegyfalakon át, melyen aztán a nép ki, nyugatra, vándorolt.

Hogy a paradicsom-monda az Indus és Ganges partjainál minő alakot öltött, azt a hinduk mondaköréből tanulhatjuk meg. Ha az irániaknál Jima, ezeknél viszont Jama volt az emberiség törzse, azzal a különbséggel, hogy benne nemcsak az elvesztett boldogságról való hagyomány, hanem a jövő életbe vetett hit is meg van testesítve. Leszállt a halál nagy, ismeretlen birodalmába, de oda őt mindenki követni fogja, hogy vele örökkön tartó, zavartalan boldogságot élvezzen.

Figyelemreméltó különbség itt még az is, hogy a hinduk a földi paradicsom székhelyét többé már nem keleten, hanem északon keresik. De ezzel is csak a nyugatázsiai népek hagyományait erősítik meg, mert az, a mi ezeknek keletre, nekik északra esik. Itt emelkedett szerintök Meru, az istenek hegye, Brahma városával, honnan a bibliai négy folyamnak megfelelőleg szintén négy folyó özönlik alá a világ mindanegy tája felé. Továbbá a Meru mögött foly a Rasa, a folyók anyja. Partjain terül el Uttarakurus tartománya, hol az első emberek boldogan és bűn nélkül éltek. Bizonyos, hogy a Rasa név is vagy a Jaxartest vagy az Oxust jelöli, s hogy így a hindu monda is lényegében csak az árja népek hagyományait támogatja. Mindent összevéve tehát, a Sir és Pama vidéke, a Pamir magaslatai és a Thiansán völgyei közt keresendő megközelítő hitelességgel az emberiség közös őslakóhelye.

KÉPEINKHEZ.

Szerajevói képek a merénylet után.

Nincs az a fájdalmas esemény, a melynek hatását a feledés fátyla lassanként ki ne törölné az ember érzelmi világából. A szív fájdalma végre is megszűnik; a seb, melyet gonosz kezek ejtettek rajta, beheged s a gyászos, fájdalmas esemény csak mint szomorú emlék él még tovább, tovább...

Berson

Summivarok
a legjobb

Szerajevói képek. — 5. A gyilkos Princip lakása. — 6. Az utcára dobott butorok. — 7. A romboló tüntetők. — 8. Körmenet a király arczképével.

Ép ezért Szerajevót látni vagy csak nevét is hallani, még nagyon hosszú időnek, talán századoknak eltelté után is, mindig felelevenedik az emberiség előtt a trónörökös Ő Fensége és neje véres tragédiája. Nemzedékek kihaltak, tartományok átalakultak, de ennek a barbár gyilkosságnak története még unokáink unokái előtt is ismeretes lesz. Még azok is megbotránkozva fogják majd regélni a történelem, esetleg már csak szöveggyűjtemény nyomán ismerhető eme gyászos eseményt gyermekeik előtt.

A kegyeltes jelen- vagy utókor talán nem fog az esemény színhelyére kápolnát emelni az engesztelődés jeléül, talán egy egyszerű kereszt vagy más emlékjel sem fogja majd ismertetni a következményeiben talán századokra kibató eme véres tragédia színhelyét, de azért kálváriánk lesz az a hely nekünk időtlen időnkig és még az idegen is meghatottan fog megállani ott, ha utja Szerajevóba vezet.

Az a másik hely azonban, a gyilkos Principnek képeink egyikén látható lakása, -átok alatt fog feküdni mindig, míg csak bosszúérzet lesz a szívekben s míg Szerajevóban a dinasztiahoz hű polgárság él. Mert, ha akadtak is ott feketelelkű, gonoszindulatu emberek, a mint azt a minden részletre kiterjesztett vizsgálat megállapította, a kik előre tudtak a véres tragédiával végződött összeesküvésről, sőt igyekeztek is annak végrehajtását sikeressé tenni, mégis valóság az, hogy a lakosság tulnyomó része, még a szerbek között is, a legmélyebb hódolattal és tisztelettel viseltetik az uralkodóház iránt.

Ennek a hódolatteljes, lojalis érzésnek a hatása alatt cselekedett egyrészt a polgárság akkor, midőn királyunk Ő Fensége arcképét a gyászos eset után mindjárt valóságos körmenetben hordozta körül Szerajevó utcáin; s ugyanannak az érzésnek hatása nyilvánult meg másrészt abban a romlásban is, a melyet a gonosz merénylet felett felháborodott lakosság, a merénylőkkel való egyetértéssel jogosan gyanúsított szerajevói szerbek személye és vagyona ellen elkövetett.

És bizony, ha a hatóság engedi az ez esetben a «vicem pro vicem» (szemet-szemért) elvét valló népet cselekedni s idejekorán nem intézkedik a gyanúsított szerb lakosság személye és vagyona törvényes védelméről, ma nemcsak a város egy része fekszik romhalmazban, de másként is kiszámíthatatlan következményei lettek volna a felháborodásában fékevesztett nép romboló munkájának.

HIREK.

Adományok. A létesítendő csendőrségi internátus alapja javára újabban a következő adományok folytak be: u. m. Pauk György járásörrmester, gölniczbányai járásparancsnoktól járásörrmesterré történt kinevezése alkalmából 5 K, Szammer Imre székesfehérvári nyomdátulajdonostól, az általa kibocsátott levélzáró-bélyegek folyó félévi elárusításából befolyt tiszta jövedelemből 11 K 21 fillér. Ezen adományokkal, valamint az 547 K 81 fillért kitevő időközi kamatokkal az alap vagyona 33,760 K 12 fillérré emelkedett.

Igazságügyi kezelői tanfolyamok és vizsgák. A folyó évi július hó 13-án kelt 91,020/20a. számú honvédelmi miniszteri körrendelet szerint, az igazságügyi kezelői tanfolyamok az 1915. év folyamán a kir. ítélőtáblánál az alábbi helyeken és időben fognak megtartatni és pedig: Marosvásárbelyen márczius 1-től április 15-ig,

Budapestben márczius 8-tól április 22-ig és szeptember 6-tól október 21-ig, Győrben márczius 15-től április 30-ig, Nagy-Váradon márczius 22-től május 7-ig, Kassán április 12-től május 27-ig, Pécsen április 19-től június 4-ig, Szegeden május 3-tól június 18-ig, Temesváron május 10-től június 25-ig, Pozsonyban május 17-től július 2-ig, Kolozsváron szeptember 13-tól október 28-ig és végül Debreczenben szeptember 20-tól november 5-ig. Az igazságügyi kezelői vizsgák a kir. ítélőtáblánál közvetlenül a tanfolyam befejezése után fognak megtartatni. A hat havi próbaszolgálatra boosátást tehát oly időben kell kérelmezni, hogy annak tartamába a kezelői tanfolyam és a kezelői vizsga ideje is beleessék.

Nagy tűz a Garamvölgyben. Június 30-án délelőtt 11 órakor Ágostonlak községben Tepper János istállójában gondatlanság folytán tűz keletkezett. A tűz az akkor uralgott nagy szélben a szomszédos házakra is átesapott s oly merveket öltött, hogy a fából épült és faszindelyvel fedett épületek közül 68 házat és ugyanannyi melléképületet 225,000 K kárértékben teljesen elhamvasztott. A tüzet, mely a templomot, állami iskolát és a vasuti állomást is veszélylyel fenyegette, a helyszínére kiszállott főszolgabíró és a Bandura József őrmester vezetése alatt megjelent Becze József és Bacsa István pohorellavnszgyári, továbbá Madarász István és Hajdu Lajos királyhegyaljai őrsbeli csendőrök irányítása és közreműködése mellett, a helyszínére kirendelt garamvölgyi lakosság nagy fáradsággal csak másnap tudta eloltani.

A magyar helyes írás szótára és szabályai czimű 300 oldalas művet, melyet tavaly lapunkban ismertettünk és olvasóinknak ajánlottunk a vallás-és közoktatásügyi miniszter a napokban engedélyezte az összes középiskolák részére segédtankönyvül. Tudását öregbiti, műveltségét tökéletesbiti, a ki a szótárt megveszi. Olvasóink féláron (2 k 70 filléért) kapják a könyvet, ha megrendeléseiket direkt a szerzőhöz küldik be. (Horváth Endre, Kispeszt, Báthory-utca 48.)

Kérelem. Tóth Gyula, Ozora községben állomásozó csendőr, kéri Füredi, előbb Matalics László csendőrt, hogy czimét egy fontos okból közölje vele.

KÜLÖNFÉLÉK.

Ismeretlen földek. Manapság, a mikor már vakmerő kutatók meglebbentették a sarkok titokzatos fátyolát és a mozokban megláthatjuk a legkietlenebb vidékeket is, azt lehetne hinni, hogy a földnek már nem lehetnek felfedezetlen területei. Pedig a tudósok már megállapították, hogy a földnek legalább egy nyolczadrésze még teljesen ismeretlen előttünk. Egy amerikai tudós a felfedezetlen területeket 7 millió angol négyzetméterben állapítja meg, ezekből 200,000 négyzetméter jut az északi és déli sark országaira, míg a többi rész legfőképpen Ázsiára, Amerikára és Ozeániára esik. Afrika már nem áll a kutatások homlokerében. Sokkal nagyobb nehézségekkel jár az arabiai Dbana pusztaság átkutatása, a hol 200,000 négyzetmérföldön (Anglia területének ötszörösén) egyetlen darabka zöld területet és egy csepp vizet sem sejtének. Uj-Guinea is többnyire még ismeretlen, mert az utasok visszariadnak a barezias népességtől, a melynek az emberévés még megszentelt hagyománya. Az ausztráliai szárazföldnek egy negyedrésze is ismeretlen, Délamerikában, Kolumbiában és Peruban is olyan óriási területek vannak, a melyeket

fehér ember lába még sohasem érintett. Sok nemedék fáradtságos munkája szükséges még, a míg majd azzal dicsekedhetünk, hogy a föld összes területeit sikerült megdönthetetlen tudományos kutatások alapján tökéletesen felfedezni.

Kínai törvényhozás. A kínai törvényhozás egy igazán drákói törvényt alkotott, egy mindössze tíz szakaszból álló törvényt, a mely azonban köteteket beszél. Világtörténelmi cselekedet ez a törvény, mert a kínai hivatalnok-sereg becstelensége ellen fordul, a mely legfőbb oka annak, hogy a világ egyik legnagyobb állama a mai eszomóru helyzetbe jutott. Az új törvény értelmében jövőre halálával lakol az a tisztviselő, a ki a közérdek rovására ötszáz dollárnál nagyobb összeggel megvesztegette magát, azok pedig, a kik elfogadták ugyan a vesztegető pénzét, de az érte várt ellenszolgáltatást nem teljesítették, életfogytiglan tartó számkivételre ítéltetnek. Halállal lakolnak azok a tisztviselők is, a kik ötezer dollárnál nagyobb hivatalos pénzeket sikkasztanak. A halálbüntetés agyonlövétéssel hajtatik végre. A számkivételre ítélt tisztviselőket Turkeisztánba és más határvidékre küldik, a hol a klimatikus viszonyok kedvezőtlenek. A törvény egyelőre három évig marad érvényben. Ha ez a törvény a multa nézve visszaható erővel bírna, aligha volna Kínában tisztviselő, a ki biztos lehetne életében. Végrehajtása tehát alaposan meg fogja zavarni a mandarinok hagyományos és jól jövedelmező szokásait. Juansikkai bizonyára hazája érdekében cselekedett, mikor radikális szerekkel iparkodik véget vetni a kínai hivatalnokok garázdálkodásainak. Csak aztán ne váljon az új törvény a főtisztviselők zsaroló eszközévé az alantasabb tisztviselőkkel szemben.

Más világok — más szokások. Vajjon mit szólna az európai anya, ha leánya azzal a kívánsággal állana eléje, hogy elmegy egy «Camping»-ra. Amerikában ez a szó azt a szokást jelenti, hogy nyáridőt több leány és több fiú összeáll, elutazik valamelyik erdőbe, sátrat üt és a sátorban napokat, heteket tölt. Közösen étkeznek, fürdők, sétálnak és egymás mellé akasztott függőágyakban alszanak. Nálunk ilyesmi a fiatal leány jó hírébe kerülne, de Amerikában ki sem ütközik meg rajta. Általában mások az amerikai erkölcsök, mint a miénk. A legelőkelőbb hölgy is elmehet magánosan az előkelő hotelek luncheire, fiatal hölgyek szelvében utaznak egyedül és az ifjak és leányok közötti viszony, mint a «Camping» is mutatja olyan közvetlen, a minőről minálunk álmodni se lehet. Már az iskolapadban egymás mellett ülnek és az amerikai férfi nemcsak a tennis- és kriket-pályán, de az életben is pajtásának

tekinti a nőt. Az ifjak és kisasszonyok rövid ismeretség után keresztnevükön szólítják egymást és a szalóban fiú és leány minden szülői felügyelet nélkül multhat. Ha a kisasszony mulatni akar, úgy telefonál az ifjúnak, hogy estére jöjjön el a színházba, ezt a kedveséget pedig souper-meghívással illik viszonzni. A szülőknek semmi okuk aggódni: az ifjú ismeri a határokat és a leányban van annyi önérték és annyi józan számítás, hogy mivel se kisebbíti férjhezmenési esélyeit.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre és névtelen levelekre nem válaszol, kéziratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz — kényességénél fogva — nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel helyeget ne küldjenek.

N. J. csendőr. Nem lehet.

Budapest. Megkezdődik. Egyelőre csak nőtlének.

21. Miután a szerződést a szárnyparancsnokság kötötte, ebben a kérdésben oda kell fordulnia.

Alsó. 1. Csak akkor szakítja meg szolgálati idejét, ha a megszakítás 30 napnál nem nagyobb. 2. A kbtk. 129. §. szerint büntetetik. 3. Nem foglalható.

F. F. Ugy tudjuk, hogy nem.

Tőrekvő. 1. Nyugdíjaztatása alkalmával kérheti. 2. Nem. 3. Áthelyezését kérheti. Ajánljuk, hogy lépjen az omittott intézettel személyes és szóbeli érintkezésbe. Mi egyes vállalatok megbízhatóságáról nem nyilatkozhatunk. 4. Csak véglegesítés után.

Kassa 1. 1. Az illető ügyészséghez. 2. Próbaszolgáltatást kell teljesíteni. 3. Nem egyforma. 4. Nem nagyon különbözik a osondőrétől. 5. Számítódik.

A. B. Halivás a halak közönséleso, a mely általában a víz közvetítésével történik olyformán, hogy a nőstény petéit a vízbe croszti, az utána úszó him pedig a petékre fecskendi a termékenyítő folyadékot. Az ivás rendszeren tavasszal történik. Tartama igen különböző, sokszor hetekig is tart. A legtöbb hal az ivás végzésére különös, alkalmas helyeket keres fel s ez okból kisebb-nagyobb vándorutat tesz meg, mely alkalmossal nagyobb csoportokba voródnak össze. Sok tengeri hal az ivás idején a folyamokba huzódik fel, mint a lasac, viza. Az angolna a folyókból a tengerbe vándorol.

Talányok megfejtése. Lapunk ez évi 27. számában között fejtörők helyes megfejtése a következő: 1. Képtalány: E telepohárt üritsd ki. 2. Betűtalány: Balaton. 3. Tréfás számtani kérdés: V elébe teszünk I-et lesz IV. — A beküldött 322 megfejtés közül egy sem volt mind a három helyesre megfejtő.

Magyar Köztisztviselők és Állami Alkalmazottak Takarékpénztára

résztvénytársaság

Budapest, VII., Rákóczi-ut 76. sz.

— Telefon 153-44. szám. —

Alaptőke 2.000.000 korona.

Köztisztviselői kölcsönök törlesztésre.

Előlegek értékpapírokra.

Családi házak és telepek létesítése.

Kölsönök lakbérletiltás ellenében.

Külföldi pénznemek vétele és eladása.

Sorsjegyei részletre és készpénzért való eladása.

Elfogadunk betéteket takarékpénztári könyvecskére. 1. Oly takarékbetétek után, melyeket hat hónapi felmondási idő lejárta mellett helyeznek el intézetünkél, 6% (hat) betéti kamattal fizetünk (A tőkekamatadólevonásával.) 2. Oly takarékbetét után, melynél a betető az 1. pontban jelzett felmondási időt ki nem köti, 5 1/2% (öt és fél) betéti kamatot fizetünk. (A tőkekamatadó levonásával.)

Előleget nyújtunk értékpapírokra, sorsjegyekre, vidéki intézetek részvényeire.

Személyi kölcsönöket folyósítunk kezeség mellett vagy jelzálogos biztosíték ellenében. Jutányos kamattal mellett Utalványok, Intézkedések és chequék beszedését elvállaljuk igen mérsékelt költségek felszámításával. Veszünk és eladunk értékpapírokat, idegen pénzeket.

HIVATALOS RÉSZ.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Legfelsőbb kézirat.

Ő császári és apostoli királyi Felsége a következő legfelsőbb kéziratot méltóztatott legkegyelmesebben kibocsátani:

Kedves rokon, Frigyes főherczeg gyaloysági tábornok úr!
Mint legrangidősebb hadseregfelügyelőt legfőbb Hadúri rendelkezésem alá helyezem.

A katonai hatóságokhoz való viszonyát külön utasítás szabályozza.

Midőn ennek folytán Kedvességedet az osztrák honvédség főparancsnoksága alól felmentem, indítatva érzem *Magam* ezen állásában hét esztendőn át teljes odaadással és legjobb eredménnyel kifejtett tevékenységeért *Köszönetemet* és legmelegebb *Elismerésemet* kifejezni.

Kelt Bad Ischl-ben, 1914. évi július hó 12-én.

Ferencz József, s. k.

Báró Hazai Samu, s. k.

Ideiglenesen megbizattak:

1914 július hó 1-ével:

altorjai Lőrincz Ignác, IV. számú csendőrkerületbeli százados, kassai pótszárnyparancsnok, ugyanazon csendőrkerületnél a beosztott törzstiszt teendőivel;

Kamuty Lajos, IV. számú csendőrkerületbeli zászlós, ugyanazon csendőrkerület nagybereznai szakaszának ideiglenes vezetésével.

Áthelyezettek:

1914 július hó 1-ével:

polyáni Boldizsár András őrnagy, a IV. számú csendőrkerület beosztott törzstisztje, kikülönített törzstiszt minőségben a II. számú csendőrkerülethez: Temesvárra;

felsőöri Cserecsy Emil, VII. számú csendőrkerületbeli százados, csikszárdi szárnyparancsnok, pótszárnyparancsnoki minőségben, a IV. számú csendőrkerülethez: Kassára;

Verbó János, II. számú csendőrkerületbeli főhadnagy, szentesi szakaszparancsnok, ideiglenes szárnyparancsnoki minőségben a VII. számú csendőrkerülethez: Csikszéredába;

Todoreszk Lajos, II. számú csendőrkerületbeli főhadnagy, zombolyai szakaszparancsnok, hasonló minőségben ugyanazon csendőrkerületnél: Szentesre;

Riesz György, III. számú csendőrkerületbeli hadnagy, a miskolci II-ik szakasz parancsnoka, hasonló minőségben a II. számú csendőrkerülethez: Zombolyára;

Vetter Ferencz, IV. számú csendőrkerületbeli hadnagy, nagyszöllősi szakaszparancsnok, a III. számú csendőrkerülethez a II-ik szakasz parancsnokául: Miskolcra;

Stadler Ferencz, VI. számú csendőrkerületbeli zászlós, ideiglenes szakaszparancsnoki minőségben a IV. számú csendőrkerülethez: Nagyszöllőse;

Perényi Géza, VII. számú csendőrkerületbeli zászlós, a gyergyószentmiklósi szakasz ideiglenes parancsnoka, hasonló minőségben a VIII. számú csendőrkerülethez: Székelyhidra;

Besser Béla, II. számú csendőrkerületbeli zászlós, ideiglenes szakaszparancsnoki minőségben a VII. számú csendőrkerülethez: Gyergyószentmiklósa;

Szoboda Rezső, VI. számú csendőrkerületbeli főhadnagy, székesfehérvári szakaszparancsnok, ideiglenes szárnyparancsnoki minőségben az I. számú csendőrkerülethez: Segesvárra;

Nádpatak Ágoston, VI. számú csendőrkerületbeli főhadnagy, magyaróvári szakaszparancsnok, hasonló minőségben ugyanazon csendőrkerületnél: Székesfehérvárra;

Rohoncz Imre, III. számú csendőrkerületbeli hadnagy, zombori szakaszparancsnok, hasonló minőségben a VI. számú csendőrkerülethez: Magyaróvárra;

Mészáros Iván, VIII. számú csendőrkerületbeli főhadnagy, debreczeni szakaszparancsnok, hasonló minőségben a III. számú csendőrkerülethez: Zomborba;

Dalmy József, VIII. számú csendőrkerületbeli főhadnagy, berettyóújfalui szakaszparancsnok, hasonló minőségben ugyanazon csendőrkerületnél: Debreczenbe;

Paksy-Kis Tibor, VIII. számú csendőrkerületbeli zászlós, a nagyszalontai szakasz ideiglenes parancsnoka, hasonló minőségben ugyanazon csendőrkerületnél: Berettyóújfaluba;

Schweitzer István, VII. számú csendőrkerületbeli zászlós, a szászsebesi szakasz ideiglenes parancsnoka, hasonló minőségben a VIII. számú csendőrkerülethez: Nagyszalontára;

Gayer József, III. számú csendőrkerületbeli zászlós, ideiglenes szakaszparancsnoki minőségben a VII. számú csendőrkerülethez: Szászsebesre;

Friedrich Róbert, V. számú csendőrkerületbeli főhadnagy, trencsényi szakaszparancsnok, ideiglenes szárnyparancsnoki minőségben a IV. számú csendőrkerülethez: Rimaszombatba;

Kálmán János, I. számú csendőrkerületbeli főhadnagy, dési szakaszparancsnok, hasonló minőségben az V. sz. csendőrkerülethez: Trencsénbe;

Gergely Endre, II. számú csendőrkerületbeli hadnagy, resiczabányai szakaszparancsnok, hasonló minőségben az I. számú csendőrkerülethez: Désre;

dr. Gergely Sándor, V. számú csendőrkerületbeli zászlós, ideiglenes szakaszparancsnoki minőségben a II. sz. csendőrkerülethez: Resiczabányára;

hindi Szabó László, III. számú csendőrkerületbeli főhadnagy, a budapesti I. szakasz parancsnoka, hasonló minőségben a VI. számú csendőrkerülethez: Veszprémbe;

Hódossy Károly, III. számú csendőrkerületbeli hadnagy, zentai szakaszparancsnok, ugyanazon csendőrkerületnél az I. szakasz parancsnokául: Budapestre;

dr. Szücs István, VI. számú esendőrkerületbeli zászlós, ideiglenes szakaszparancsnoki minőségben a III. sz. esendőrkerülethez: Zentára;

Martin Imre, I. számú esendőrkerületbeli hadnagy, tordai szakaszparancsnok, hasonló minőségben ugyanazon esendőrkerületnél: Kolozsvárra;

Mallár Béla, I. számú esendőrkerületbeli főhadnagy, kolozsvári szakaszparancsnok, hasonló minőségben ugyanazon esendőrkerületnél: Tordára;

Jelinek Sándor, II. számú esendőrkerületbeli hadnagy, nagybecskereki szakaszparancsnok, az ügyészi tisztii teendők végzése céljából ugyanazon esendőrkerületnél: Szegedre;

Nagy Lajos, I. számú esendőrkerületbeli hadnagy, szilágyosmlyói szakaszparancsnok, hasonló minőségben a II. számú esendőrkerülethez: Nagybecskerekre;

Danielovics Zsigmond, III. számú esendőrkerületbeli zászlós, ideiglenes szakaszparancsnoki minőségben az I. számú esendőrkerülethez: Szilágyosmlyóra;

Bejczy Béla, V. számú esendőrkerületbeli hadnagy, nagyszombati szakaszparancsnok, hasonló minőségben ugyanazon esendőrkerületnél: Pozsonyba;

sáromberki Ziegler Károly, V. számú esendőrkerületbeli hadnagy, pozsonyi szakaszparancsnok, hasonló minőségben ugyanazon esendőrkerületnél: Nagyszombatba;

Szinte Gábor, VII. számú esendőrkerületbeli főhadnagy, dévai szakaszparancsnok, hasonló minőségben ugyanazon esendőrkerületnél: Brassóba;

Gernyeszegi Oszkár, VII. számú esendőrkerületbeli főhadnagy, brassói szakaszparancsnok, hasonló minőségben ugyanazon esendőrkerületnél: Dévára;

Raab Antal, VII. számú esendőrkerületbeli főhadnagy, nagyszebeni szakaszparancsnok, I. segédtiszti minőségben ugyanazon esendőrkerület törzséhez: Brassóba;

bárány Orbán Bódog, VIII. számú esendőrkerületbeli hadnagy, székelybidi szakaszparancsnok, hasonló minőségben a VII. számú esendőrkerülethez: Nagyszebenbe;

Tóth Kálmán, VII. számú esendőrkerületbeli hadnagy, fogarasi szakaszparancsnok, hasonló minőségben a VI. számú esendőrkerülethez: Körmendre;

Szaplonczay György, VIII. számú esendőrkerületbeli zászlós, ideiglenes szakaszparancsnoki minőségben, a VII. számú esendőrkerülethez: Fogarásra;

Nagy István zászlós, a IV. számú esendőrkerület állományából, a VI. számú esendőrkerület állományába; végül:

1914 július hó 15-ével:

Wolf Mózes, VI. számú esendőrkerületbeli járásörmester, bonyhádi járásparancsnok, laktanyagondnoki minőségben a III. számú esendőrkerülethez: Budapestre.

Okiratilag megdicsértettek:

A m. kir. V. számú esendőrkerületi parancsnokság által:

Bartos Mihály csendőr, egy gyermeknek a vízbefulás veszélyétől saját életének kockáztatásával történt megmentése alkalmával tanúsított bátor és önfeláldozó magatartásáért.

Joó László csendőr ez. őrmester, a magyar államasutak kárára történt árulopások tettesének hosszas, fúrasztó és leleményes nyomozás utáni kiderítése körül, a nyomozást vezető járásörmester hathatós támogató-sáért.

Nyilvánosan megdicsértetett:

A m. kir. V. számú esendőrkerületi parancsnokság által:

Zsugovics Ferencz csendőr, egy gyermek életének a vízbefulás veszélyétől történt megmentése alkalmával tanúsított hathatós közreműködéséért.

Kinevezettek:

1914 július hó 1-ével:

járásörmesterekké:

Ádám József őrmester (1. rangszám) a VII.,
Kele József " (2. ") a III.,
Szász Dénes " (3. ") az I.,
Menyhért János " (4. ") az V. és
Juhász Lajos " (5. ") a VIII. számú
esendőrkerület állományában.

Előléptettek

1914 július hó 1-ével:

örmastarekké:

a m. kir. I. számú esendőrkerület állományában:
Magyari András, Tóth Ferencz II., Péter Lajos, Kelemen János;
a m. kir. III. számú esendőrkerület állományában:
Lugosán Simon, Hegyi Ernő, Hegedüs Károly, Vass József, Thoma Márton; és
a m. kir. VI. számú esendőrkerület állományában:
Nagy Péter, Tarsai Nándor, Tokaji János, Szél Mihály, Szalai István III., Temlin József, Pap János I., Édler Kálmán, Béda Benjámín és Teller József őrsvezető ez. őrmesterek;

őrsvezető ez. őrmesterekké:

a m. kir. I. számú esendőrkerület állományában:
Kapus József, Biró Zsigmond;
a m. kir. III. számú esendőrkerület állományában:
Lukácsi István, Farkas György, Hevér Gergely, Bodnár Sándor, Schadek Márton, Majlinger Ferencz, Erdélyi László, Kósa József; és
a m. kir. VI. számú esendőrkerület állományában:
Góczán Gyula, Belső Vendel, Németh Lajos I., Baláska Mihály, Borsó Lajos, Nagy István, Kovács Imre II., Mészáros János IV., Vinczellér Imre és Putaki István csendőr ez. őrmesterek.

Járőrvezetői jelvénynyel elláttattak:

A m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában:
 Volák Mihály, Kovács Pál, Mlinár Pál, Zöld Ignác,
 Iticz Gábor, Horváth Antal, Mravik Péter, Gieszer Péter,
 Chiorán György, Barczán Péter, Pojda László, Ungvári
 Aladár, Szabados János és Czirbesz András csendőrök

Lovaglási jutalomdíj.

A m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:
 Pál Péter járásörmester, Sebestyén Gábor, Molnár
 János, Hegedüs János, Juhász Mihály, Neuhoof Antal
 őrsvezető ez. őrmesterek, Hamu Frigyes, Madarász Vin-
 cze, Nagy István III., Hegedüs András, Hollósi Pál,
 Schlenk Keresztély, Térmeg József, Varga Ambrus, Ko-
 csis Zsigmond, Erhardt János, Kovács György III.
 csendőrök 3—3 drb., Posti Ferencz járásörmester, Hut-
 vágner János, Szabó Sándor II., Óvári Lajos, Lévai
 Gábor őrsvezető ez. őrmesterek, Almási Károly, Bányai
 Mihály csendőr ez. őrmesterek és Drávcz István csendőr
 2—2 drb., továbbá:

a m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában:
 Homoki József őrsvezető ez. őrmester 5 drb. 10—10
 koronás aranyból álló lovaglási jutalomdíjban részesít-
 tettek.

Névváltoztatások:

A m. kir. VI. számú csendőrkerület állományában:
 Bock György János csendőr, a m. kir. belügyminiszter
 ur 1914. évi 109,914/VI—v. számú engedélye alapján,
 vezetéknevét «Ponyó»-ra változtatta.

A m. kir. VII. számú csendőrkerület állományában:
 Gáncs Gergely csendőr, a m. kir. belügyminiszter ur
 1914. évi 88,455/VI—a. számú engedélye alapján, veze-
 téknevét «Gáspár»-ra változtatta.

Furdi Dometer csendőr, a m. kir. belügyminiszter ur
 1914. évi 43,329/VI—a. számú engedélye alapján, veze-
 téknevét «Fehérvári»-ra változtatta.

Kulács József csendőr, a m. kir. belügyminiszter ur
 1914. évi 103,039/VI—a. számú engedélye alapján veze-
 téknevét «Kassai»-ra változtatta.

Házasságra léptek:

A m. kir. II. számú csendőrkerület állományában:
 Szöcs Mihály II. őrsvezető ez. őrmester, Popovics
 Annával, 1914 május 26-án, Nagyajtán.

Kasza János őrsvezető ez. őrmester, Szűcs Szabó Rozá-
 liával, 1914 június 24-én, Orosházán.

A m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:
 Gerenda Gyula csendőr ez. őrmester, Horváth Mária-
 val, 1914. május 28-án, Győrben.

Szekerés Boldizsár őrsvezető ez. őrmester, Györke
 Lidiával, 1914 június 20-án, Pethidegkúton.

Szántó István csendőr, Mészáros Annával, 1914 május
 30-án, Lajosmizsén.

Józsa József II. csendőr ez. őrmester, Kancsár Vikto-
 riával, 1914 június 24-én, Borotán.

Bodnár Sándor csendőr ez. őrmester, T. Balog Esz-
 terrel, 1914 június 15-én, Karczagon.

Szilvási Pál csendőr, Bohun Mártával, 1914 június
 25-én, Dédesen.

A m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában:
 Binfalt Gusztáv csendőr ez. őrmester, Marosy Juliával,
 1914 május 24-én, Nagyzalacsán.

ÓVÁS és KÉRELEM!

Szántó József 18 éve
 álló gépáruháza ki-
 zárólag alantí czimen
 létezik Szegeden a vá-
 rosi bérpalotában. Ke-
 rem tehát sok ezer ület-
 barátomat, ügyfeleket
 hogy meg ne tévesszék
 hasonló nevű czégek és
 szigorúan Szántó József
 nevét követeljék ren-
 detés megtételénél. Flókrak-
 táram pedig nincs Szegeden,
 (is belül) az országban. Csakis

nálam kaphatók: kato-
 nisi hegyi, Postillon,
 Britania és Helical
 kerékparók a tünéklő
 Pathéfon beszélőgé-
 pek és lemezek fölerá-
 kata is nálam van, cse-
 ndőrségi dísztrümpetek
 csekély részletítésre.
 Főárjegyzékem in-
 gyen küldöm. Várom
 hecsa: rendeléseiket és ez uton kü-
 dom üdvözlőmetet sok ezer pártoló
 barátainnak.

SZANTÓ JÓZSEF
 gépáruháza Szegeden, városi bérpalota.

Várnay és Fia, Budapest, VI., Gyár-utcza 26.

Nyomtatványok
Sapkák
Keztyűk
Kardbojt
Celluloíd kezelő és
nyakravaló
Czipókrém
Fegyverzár
Borotváló készlet
6, 10 és 20 éves
szolgálati kereszt
stb. stb.

Nagyvárad, Rulikovszki-ut 24. Szeged, Kárász-u. 9.

Mindennemű felszerelési tárgy-
 dus raktára olcsó árakkal.

Szives figyelmébe ajánljuk házilag ké-
 szült, zefir, kreton és szabályos fehér ingeinket
 kitűnő minőségben és olcsó ár mellett.

Kívánatra készséggel küldünk ezekből választás végett.